

DUCHOVNÍ INSPIRACE - VRANOV LP 2023

I. SPOLEČNÁ VÝCHODISKA:

SEKULÁRNÍ SPIRITUALITA

Druhý vatikánský koncil vyzdvihl roli laiků v církvi. V Konstituci o církvi – Lumen gentium – v čl. 31 se mluví o laicích, kteří křtem jsou přivtěleni ke Kristu a stali se účastnými Kristova úřadu kněžského, prorockého a královského. Citují: „Vlastní a zvláštní vlastnost laiků je jejich světský ráz.“ A dále: „Z vlastního povolání laiků vyplývá úkol hledat Boží království tím, že se zabývají časnými věcmi a upravují je podle Boha. Žijí ve světě, to znamená ve všech světských povolání a činnostech a v běžných podmínkách rodinného a společenského života, z nichž je jejich existence takřka unikátní“. Nevím, kolik procent katolíků tento text zná, zda se ztotožnili s rolí laiků a zda si jsou svého všeobecného kněžství vůbec vědomi.

Svatý papež Pavel VI., který se snažil promítnout učení koncilu do života církve, si jistě byl vědom obtížnosti zavést nové věci do staletími zaběhnutého chápání role kněží a věřících. Jednou z cest, kterou k tomuto účelu zvolil, byla i nová řehole pro Třetí řád sv. Františka. Prvním krokem byla změna názvu řádu na „*Sekulární františkánský řád*“. Bylo to jasné nasměrování na postavení a poslání laiků v církvi. Řehole propojuje františkánského ducha s působením laiků ve světě. Vyzývá k objevení sekulární spirituality, která bude odlišná od klášterní spirituality, jakou žijí řeholníci a na kterou byli původní „terciáři“ zvyklí.

Způsob, jak sekulární spirituality dosáhnout je v klíčové větě Řehole 4: **„Z evangelia mají přecházet k životu a ze života k evangeliu“**. (Tato myšlenka je obsažena v Dekretu O apoštolátu laiků, čl. 30: „porovnávají způsob svého denního života s evangeliem“.)

Řehole obsahuje i další konkrétní výzvy ke způsobu sekulárního života, např:

Řehole 10: V různých životních situacích ať věrně plní své stavovské povinnosti.

Řehole 13: Smysl pro bratrství ať v nich vytváří radostnou ochotu přibližovat se ke všem lidem, zvláště nejmenším.

Řehole 15: Ať vydávají svědectví svým lidským životem a také odvážnými činy při prosazování spravedlnosti především ve veřejném životě.

Řehole 16: Práci ať považují za dar a jakousi účast na stvoření, vykoupení a službě lidskému společenství.

Řehole 17: Ve svých rodinách ať žijí františkánským duchem pokoje, věrnosti a úcty k životu...

Řehole 18: Ať mají úctu k ostatnímu stvoření, živému i neživému, které „je obrazem Nejvyššího“.

Papež František nám k těmto úkolům nabízí svoje encykliky a další dokumenty; jejich znalost je vhodnou inspirací pro rozvoj naší sekulární spirituality.

IDENTITA SEKULÁRNÍHO FRANTIŠKÁNSKÉHO ŘÁDU

... jak se o ní lze číst v manuálu pro Duchovní asistenty, kteří mu slouží

Je důležité správně pochopit charisma, poslání a prorocký úkol Sekulárního františkánského řádu v církvi a v dnešní společnosti, a to i proto, aby mohlo růst vitální vzájemné společenství sekulárních františkánů a řeholníků různých františkánských řádů i společenství v rámci františkánské rodiny. Sekulární františkáni jako kající usilují o obrácení svého srdce, neboť vědí, že tak je Bůh naplní sám sebou, neboť on je Svatý.

Kající jsou ti, kdo chtějí otevřít své srdce Bohu, přičemž žijí mezi ostatními lidmi, kteří, aniž by si všimli, že podmínkou je obrácení srdce, přece touží po štěstí. „Kajícnost“ (*metanoia*) je pozitivním úkonem seberealizace: je proměnou vlastního srdce, které se otevírá vůči působení Boha v nás, a to ve spojení s Kristem prostřednictvím síly Ducha. Bohužel máme sklony zaměňovat „kajícnost“ s „vykonáváním kajících skutků“, což není totéž.

Sekulární františkáni jdou stejnou cestou, jakou šel při následování Krista i svatý František. Tato cesta spočívá v synchronizaci celého našeho bytí s Pánem, pravým Bohem a pravým člověkem, který přebývá mezi námi. Následovat neznamená duplikovat nebo klonovat. Svatý František byl „Kristovým zrcadlem“ a také v našich životech se má odrážet jako v zrcadle život Pána Ježíše.

Svým životem dávají sekulární františkáni najevo, že uznávají tyto hodnoty:

- **poslušnost** vůči Duchu svatému
- **důvěru** v Boží prozřetelnost
- **skromné a uctivé užívání** všeho stvořeného
- **potěšení** z darů Božích, které jsou kolem nás
- **radost** z toho, že jsou křesťany v církvi
- **vděčnost** za práci chápanou jako dar
- **nasazení** při pomoci druhým

Závěr sv. Františka byl tento: ***Jestliže Bůh je naším Otcem, pak my všichni, kteří jsme stvořeni k jeho obrazu, jsme jeho dětmi, a tudíž jsme si navzájem bratry a sestrami. Máme stejného Otce a skrze Krista, našeho bratra, jsme členy stejné rodiny.***

Bratrské společenství lze brát jako službu:

- pomoci potřebným – nesení břemen jedněch druhými
- dobrého příkladu a otevřeného dialogu
- vzájemné důvěry, úcty a bratrství
- upřímnosti, věrnosti a odevzdanosti

přeložil Bonaventura Štivar OFMCap.

FORMACE

Začali jsme v našem řádu formaci založenou na proměně. Cílem je duchovně a emočně zralý člověk, který je schopný ovlivnit své okolí, nově evangelizovat. Usilujeme o proměnu duchovní i emoční, vedoucí do hlubšího vztahu s Ježíšem. Formace je postavena na třech pilířích: Boží Slovo, Eucharistie a Duch Svatý.

Bůh nás miluje nesmírnou láskou a určil nás k plnému a šťastnému životu ve světle své tváře – k životu v pravém slova smyslu. Odhalení Boha jako milujícího Otce, osobní vztah s Ním, je tou nejcennější věcí na světě.

V naší Řeholi nám dává sv. František povzbuzení. Říká nám, že jsou blažení a požehnaní ti, kdo milují Pána z celého srdce, celou duší a myslí, celou silou, ...kdo milují své bližní jako sebe, ...přijímají tělo a krev našeho Pána Ježíše Krista a přinášejí ovoce hodné pokání. Na nich spočine Duch Páně a učiní si u nich trvalý příbytek. A dále mluví o tom, že jsme snoubenci, bratry i matkami našeho Pána Ježíše Krista. Jsme snoubenci, když se věrná duše Duchem svatým spojuje s naším Pánem Ježíšem Kristem. Jsme bratry Pána Ježíše, když plníme vůli Otce. A jsme jeho matkami, když ho nosíme ve svém srdci a těle Božskou láskou a čistým a upřímným svědomím, a když rodíme Ježíše Krista svatými skutky, které mají svítit druhým jako příklad...

Abychom byli schopní rodit Pána Ježíše Krista svatými skutky, musí se On nejprve narodit v nás. Narodit se v našem srdci. Potom budeme těhotní samotným Bohem, budeme nosit Boha ve svém srdci a těle a rodit ho svatými skutky.

V encyklice Evangelii Gaudium nás papež František zve, abychom obnovili osobní setkání s Ježíšem Kristem nebo alespoň přijali rozhodnutí nechat se od Něho potkat. Cituje slova Benedikta XVI. (v kap. 7), která nás přivádějí k jádru evangelia, což je „setkání s událostí, s Osobou, která otevírá před životem nový obzor a dává mu rozhodující zaměření“. A dále v kap.8. papež František říká, že zdroj evangelizační činnosti spočívá v setkání či v opětovném setkání s Boží láskou.

Letničnímu františkánství porozumíme ve chvíli, kdy poznáme Kristovu lásku. Když se osobně setkáme s Ježíšem a zakusíme Boží lásku. Jako apoštolové o letnicích. Jako sv. František, který letniční františkánství prostě žil. Byl plně charismatický, plně letniční.

„Františkovo poselství, pravý význam pokání je mnohem širší, než obvykle chápeme, a vychází z Ježíšova evangelia (radostné zvěsti). Sv. František vyslal do světa dva výkřiky, které chtěl, aby znovu zněly v církvi: Výkřik, kterým Ježíš začal ohlašovat Království Boží, a výkřik, kterým církev začala kázat v den Letnic.“ (P. Raniero Cantalamessa, OFMCap.)

Formace v našem řádu, náš duchovní růst jako společenství i jednotlivců musí mít františkánské zaměření s akcentem na bytí a zkušenostní formaci. Směřovat máme k novým letnicím, k osobní proměně, která vede k životu z Ducha. Křest v Duchu svatém je pro všechny – posiluje vztah s Kristem, oživuje naši horlivost, otevřenost pro vedení, světlo v rozhodování.

Mějme svůj zrak upřený na nebeský Jeruzalém, kde stále zní chvála Boha, chvála Beránkovi. S tímto postojem můžeme nést život do současného nemocného zraněného světa.

Hanka Brigita Reichsfeld, národní formátorka OFS

O NAŠÍ FORMACI

Formace směřuje k prohloubení naší duchovní zralosti jako jistě nezpochybnitelnému cíli a předpokladu pro kvalitu našeho vnitřního života i jeho vyzařování do společnosti blízké i vzdálenější.

K tradičním formám duchovní formace patřil systematický přístup. Ten je naší racionalitě vždy blízký, vede nás po osvědčených cestách k předem definovanému cíli. Synodální přístup je ale jiný. Je výzvou k hledání nových, neprošlapaných cest; máme se společně vydat i na cesty které dosud neznáme, k nimž nás povede vanutí Ducha svatého. K tomu je třeba i odvahy, ale především pokory k nasloucháním hlasům nám bližších i vzdálenějších. Abychom porozuměli znamením času.

Evangelium a život v Duchu svatém jsou stejným základem jak pro formaci františkánů žijících ve světě, tak pro synodální hledání společné cesty pro církve. Proto by tyto východiska měly být součástí formace, jako trvalá obnova našich postojů, vzájemných vztahů a stylu života františkánů sekulárních.

Navyklá témata formace jsou svou povahou prakticky výlučně kontemplativní. My jsme – máme být – však řád kontemplativně akční, ve světě angažovaný. Od evangelia přecházet k životu a od života k evangeliu. „Evangelii gaudium“ jako programový dokument papeže Františka mluví o „krizi společenské angažovanosti církve“, a o „sociálním rozměru evangelizace“. Synodalita je pak hledáním cesty z této krize s cílem obnovit motivaci k novému misijnímu úsilí. K tomu je třeba také formovat. A vize cesty formace by měla projít synodálním dialogem – podnětům i zdola.

Současná vize formace právem připomíná naši závislost na vanutí Ducha, jako nových Letnic, dokonce opakovaných Letnic. Totéž papež František opakovaně zdůrazňuje i pro synodální proces: bez otevření se Duchu svatému nemáme šanci najít tu správnou společnou cestu Církve. K tomu přináležejí i schopnost duchovního rozlišování. Tomu se lépe daří, pokud se snažíme hledat moudrost ducha u více osvědčených duchovních autorů, pro nás především z rodiny svatého Františka.

Je zde i pokus o naslouchání a snaha o porozumění názorovým a postojovým různicím v rámci synodality cestou, jak se dobrat pokroku v lásce, jak udržet rozmanitost a nezrušit jednotu. K tomu je třeba vést bratrský a sesterský dialog, jak rozumět letničnímu františkánství, jaký je posun od „Třetího řádu“ předchozí Řehole k „SFŘ“ Řehole současné. Kristus – stejný včera i dnes – je naším Pánem, a jeho radostnou zvěst se potřebujeme učit předávat podstatně změněné společnosti a kultuře. I k tomu potřebujeme vědět něco více také o sobě navzájem.

Lubomír Irenej Mičoch OFS

II. ZNAMENÍ DNEŠKA

FRANTIŠKOVO DESATERO – aneb jak žít šťastný život

Papež František je v mnoha ohledech naprosto jiný než jeho předchůdci. Je obyčejný, skromný a svým vystupováním a názory často působí jako zjevení. A to v tom nejlepší slova smyslu. Nedávno hlava katolické církve pro venezuelskou televizi předal lidem své rady pro spokojený život. Jeho „desatero“ nekonkuruje tomu biblickému. Je to prostý návod, jak žít, aby měl život smysl.

Nemusíte věřit v Ježíše Krista, Alláha, Hospodina ani kteréhokoliv jiného boha, abyste se mohli řídit tímto desaterem. Někdy se stačí zastavit, zhluboka nadechnout a zamyslet se na tím, kam se všichni (mnohdy tak nesmyslně) ženeme. Zkusme si osvojit i jediný bod z doporučení současného papeže a bude se nám žít snáz.

1. Pravidlo první: **Žij a nech žít.** Zní to naprosto banálně, ale sami se tím často neřídíme. Přestaňme ostatním říkat, jak by měli žít, jíst, cvičit, vychovávat své děti. Zaměřme se na svůj život, aby byl co nejspokojenější.
2. Pravidlo druhé: **Dávej druhým sebe.** Chcete udělat to nejlepší pro své děti, rodiče, kamarády? Myslíte, že když budete sedět hodiny v práci navíc, abyste „bylo užiteční“ oni to ocení? Vezměte své děti na kolo, pozvěte rodiče na čaj a s kamarády si opečte buřty. To nejlepší z vás jste vy samotní a čas, který svým blízkým věnujete, vám oplatí svou láskou a přátelstvím.

3. Pravidlo třetí: **Životem jdi klidně**. Zatímco odevšad vnímáme, že bychom měli neustále měnit práci, cestovní destinace i partnery, František nabádá ke zklidnění a zpomalení. „Zkusme být laskaví, pokorní a klidní.“
4. Pravidlo čtvrté: **Nauč se zdravě trávit volný čas**. František tím zjevně nemyslí potit se ve fitku. Zkusme si po práci zajít s manželem na procházku, nechat mobily doma. Co takhle si místo nákupu v obchodáku zajít se synem zahrát fotbal? A ke zdravému trávení volného času patří i zdravé stravování, a to hned ze dvou pohledů – doma připravená večeře stmelí vaši rodinu jako tým a společné večeře fungují jako malé domácí porady. „Rodiny by rovněž během společného stolování měly vypnout televizi. Televize sice je důležitý zdroj informací, při jídle lidem ale znemožňuje, aby spolu komunikovali.“ A odložíme i telefony a tablety.
5. Pravidlo páté: **Neděle má být svátkem**. Na tento fakt už upozorňují i psychologové. I Češi zapomínají vypínat a světit neděli. Nebo úterý. Nebo pátek. Je jedno, který den to bude, ale během tohoto dne bychom skutečně neměli pracovat. A to vůbec. Ani sekat zahradu, ani žehlit. Ani vyřizovat maily. Prostě se věnovat sobě samým, dětem a samým příjemným věcem. Uvolněme se, zajdeme si na hřiby do lesa nebo se začtíme do knížky. Jeden den v týdnu zmáčkneme tlačítko OFF.
6. Pravidlo šesté: **Hledejme nové cesty, jak pro mladé lidi vytvořit důstojná pracovní místa**. Vychovávejme své děti ve skromnosti a k vědomí, že práce je součást života. Vedme je ke vzdělání a podporujme je na cestě za jejich snem. Ať už je jakýkoliv.
7. Pravidlo sedmé: **Respekt a starost o přírodu**. Táži se: „Nepáchá lidstvo sebevraždu tím, jak bezohledně a tyransky zachází s přírodou?“ Příroda nám ze sebe dává vše, co může. Děláme to ale i my?
8. Pravidlo osmé: **Stop negativitě**. Nebudme negativní. „Když mluvíme špatně o druhých, ukazuje to na naše nízké sebevědomí. Zdravé je umět se rychle přenést přes negativní věci.“ Pokud je člověk soustředěný na sebe, často propadá zmaru, nespokojenosti. Není blažený. Papežova předchozí pravidla vedou k cestě ven ze sebe.
9. Pravidlo deváté: **Respektujme víru druhých**. František říká, že: „Přivádění druhých na svou víru je ten nejškodlivější a paralyzující aspekt všech náboženství“. Tvrdí, že církve nemá lidi přemlouvat, aby byli křesťany, má je přitahovat. Respekt k jiné víře, jiným postojům, ovšem vyžaduje jeden zásadní předpoklad, který on zřejmě splňuje – vnitřní jistotu. Pokud člověk nevěří tomu, co sám hlásá, o to víc musí druhé nutit, aby s ním souhlasili.
10. Pravidlo desáté: **Pracuj pro mír**. „Žijeme v čase mnoha válek. Po míru musíme hlasitě křičet.“ Nebudme lhostejní k tomu, co se děje v naší zemi a ani v zemích okolních. Pomozme lidem, kteří pomoc potřebují.

ODPOVĚDI NÁRODNÍ RADY SEKULÁRNÍHO FRANTIŠKÁNSKÉHO ŘÁDU ČESKÉ REPUBLIKY K OTÁZKÁM CIOFS V RÁMCI SYNODÁLNÍMU PROCESU (7.2022)

1. Jaké jsou podle vás hlavní výzvy a problémy, kterým musí katolická církev v tomto desetiletí čelit?

- Univerzální církev dosud málo čerpá ze zkušeností zemí, které prošly několika desetiletími pronásledování v komunistických režimech, jak v chápání příčin jejich vzniku, tak v hodnocení jejich důsledků.
- Akutní je nalezení rovnováhy mezi tradicí a výzvou současných potřeb. Víra jen jako ideologické přesvědčení nestačí, církev sama jako instituce je málo, společenství je to, co tvoří Tělo Kristovo. Jen osobní zkušenost s Boží blízkostí, podložená každodenním návratem k Písmu u každého věřícího, může navrátit Boží energii údům církve a potřebnou energii a sílu k pochopení co obnáší křesťanský život dnes. Kristova přítomnost je mnohvrstevná, v eucharistii, v Božím slovu, v chudých a potřebných, i tam, kde jsou shromáždění dva nebo tři v Jeho jménu.
- To je i cesta ke znovuoobnovení důvěry jak na místní úrovni, tak i směrem „nahoru“ k představitelům církve, i proměna církve soudící na církev mateřskou, dodávající naději, svědčící o Ježíšově blízkosti. Svatý František je dnes aktuální jako byl před osmi stoletími. On plný úcty ke kněžím svou spiritualitou dokládá, že skutečné schopnosti bratří a sester ožívují i role osob svěcených (jak nově připomíná Praedicate evangelium).

2. Jak by podle vás měla katolická církev reagovat na tyto výzvy a problémy?

- Tuhá centralizace na úrovni celosvětové i v rámci diecézí odráží ještě dědictví feudálně uspořádané společnosti. Princip subsidiarity církví vyznávaný hierarchii předpokládá, ale zbavuje ji rigidity a navrácí vzájemnou důvěru; v decentralizaci církve je tedy třeba pokračovat.
- Církev otevírající se a vycházející vstříc „nevěřícím“: „Je mi milejší církev otlučená, zraněná a špinavá proto, že vyšla do ulic, než církev nemocná svou uzavřeností a pohodlností, s níž se drží vlastních jistot“ říká papež František (Evangelii gaudium čl.49). Mějme vnímavost pro změnu, nebojme se změn, formace vyžaduje naše trvalé učení v duchu synodality.
- Změna smýšlení spočívá v přijetí a důvěry v Boží Otcovství a v univerzální bratrství jako prazáklad našeho lidství, i jako jediná cesta k ochraně života a přírody, jak nás papež František učí v encyklikách Laudato sí a Fratelli tutti.
- Jednou z příčin krize společenské angažovanosti církve je skutečnost, že sociální encykliky až donedávna reagovaly na vývoj společenské reality příliš pozdě, a navíc se jim v křesťanské veřejnosti duchovní i laické dostávalo málo pozornosti. Tento neutěšený stav, kdy církev žije víc v minulosti a uzavřena ve svých vnitřních problémech, se až dosud nepodařilo příliš změnit. Odpoutat se od závislosti na moci politické i ekonomické vyžaduje odvahu ke svobodě, a s ní spojenou odvahu být zranitelní, přijmout i pronásledování; o takové síle víry naši předchůdci svědčili i prolitím krve.

3. Co mohu jako angažovaný, individuální sekulární františkán nabídnout katolické církvi, aby se stala autentičtější a viditelnějším Tělem Kristovým?

- Žijeme ve světě mnoha povinností a přehlcenosti vším možným. Máme-li obstát, musí modlitební a františkánské společenství mít v našem hodnotovém systému prioritu přede vším ostatním; cestou není nechávat si „františkánství až na potom“. Na nic si nehrajme, buďme takoví, jací jsme, lidi spojujme a neodsuzujme, buďme vstřícní. Začněme u sebe, v růstu dospělosti v Kristu, k níž patří i odpovědnost občanská a politická.
- Nebezpečný proces pokračující individualizace člověka nesmí proniknout do našich společenství v podobě mylné cesty jakéhosi „zbožného egoismu“, „konzumního křesťanství“ a „zakuklené duchovní pýchy“. Františkán je „člověk pro druhé“, svatý František nepracoval u sebe pro sebe, ale u druhých pro druhé. Náš život podle Řehole ukazuje, že je možné v církvi žít pod laickým vedením a podle demokratických pravidel.
- Jako jednatel se mohu podílet na jednotě v rozmanitosti svou službou, pro mne Pánem uloženu. Ta má mnoho podob, od vytrvalých modliteb starých a nemocných sester a bratří, přes věrné plnění hned několika rolí těch z nás v aktivním věku – jako manželů-manželek, otců-matek, zaměstnanců, živnostníků či podnikatelů, pomocníků ve farnostech, až k těm, jimž bylo svědectví spirituality ve světech politiky, vědy, umění a publicistiky. Jedni potřebujeme druhé, všichni sebe navzájem, a svatého Františka jako vzor v následování Pána v naší době.

4. Jakým způsobem můžeme jako sekulární františkáni nejlépe přispět k životu katolické církve?

- Tím, že nejsme centrálně řízeni, máme skvělý prostor pro službu nám „šitou na míru“ v podobě svěřených hřiven. Sloužit můžeme tam „kam dosáhneme“ jako jednotlivci i jako společenství. Reálnou podporu potřebují zejména ti na „okrajích“ našeho světa, kvůli společenskému, materiálnímu či náboženskému vyloučení.
- Potřeba služby je vždy větší než nabídka, a jde přes hranice církve, náboženství, kultury, až k malým bratřím zvířecím. Naše křesťanství není třeba vystavovat na odiv, ani „ukrývat pod hrnec“.
- Žít „Františkovu ekonomiku“ dobrovolné skromnosti, štědré solidarity a obětavého almužnictví v ekologicky udržitelné společnosti: jako jednotlivci, jako rodiny, jako společenství. To předpokládá odvahu na ničem nelpět, svobodu příliš se nezabezpečovat. Učit se a učit druhé obdivu ke krásám v životě církve i celého Stvoření.

5. Co my, sekulární františkáni, nejvíce potřebujeme od katolické církve?

- Potřebujeme církve na skále skutečné důvěry v Ježíše a jeho Otce, jako zpřítomnění Milosrdenství. Církevní právo je potřebné, ale nespasí nás ani morálku naší doby.
- Potřebujeme církve skutečné Jednoty v Kristu našem Pánu, církve semknutou kolem papeže Františka, jehož jméno i pastorační nás zavazují být církví chudých pro chudé, církví důvěřující svým vlastním víc než „hospodářské základně“.

- Potřebujeme církve, která se zbavuje nánosů a břemene minulosti, která nevyčerpává své úsilí i zdroje na údržbu církevních památek a liturgického provozu, a víc se věnuje evangelizaci a diakonii-charitě.
- Potřebujeme církve, která vede se světem otevřený dialog a angažuje se přesvědčivě ve prospěch bratrství, smíru a míru.

6. Jaké jsou největší výzvy, kterým my, OFS, musíme v tomto desetiletí čelit?

- Žijeme ve světě zahlcenosti žádostivostí, reklamou, informacemi, konzumem. Potřebujeme svůj život zjednodušit, oprostít se od šaleb a mámení světa, aby v našich duších byl vůbec prostor pro život s Pánem.
- Naše spiritualita je požehnáním pro svět strádající ztrátou důvěry v budoucnost i v důstojnost člověka. Svatý František je znovu povoláván, aby podepřel jím milovanou církev.
- Rané františkánství bylo hnutím lidí převážně mladých; je důvodem pro naše kající zamyšlení, čím to, že jsme v tak nedostačující míře předali poklad naší spirituality generaci našich dětí a vnoučat. Učit se stárnout společně jako manželé, přátelé, bratři a sestry, nenechat nikoho trpět a umírat o samotě je nanejvýš potřebné. Už to může jednou disponovat naše blízké k přijetí daru víry i povolání ke svatému Františkovi. Začneme u nejmenších, společenstvím dětí a jejich maminek a tátů kolem našich místních bratrských společenství. Nechejme maličké přijít k nám!
- Stále rostoucí nerovnoměrnost v distribuci bohatství a chudoby, narůstajícího násilí a válek, migračních vln v jejich důsledku i jako následek klimatických změn, to vše klade zvýšené nároky na naši ochotu a připravenost k solidárnímu chování. Formací v novém přístupu k penězům, jako k dobrému sluhovi a zlém pánu, pomůžeme „ekonomické pastoraci“ církve, tolik potřebné pro život církve samé, i pro její velkorysou charitu ve službě společnosti.

